V. évfolyam. Kis-Czell, 1903. márczius 22. 12. szám.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár
Egy évre 8 kor. | Negyedévre . . . 2 kor. — fil.
Fél évre 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Kétes követelések behajtása.

A könnyelmű „pumpolók“ elleni védekezés ama kérdések egyike, amely a kereskedelmi világra nézve a legnagyobb érdekkel bir. Veszteségekkel minden üzletnek kell számolnia, azok el nem kerülnetők, de olyan veszteségek, melyeket a legnagyobb becsületesség és fizetésképesség álarcza mögé rejtőző „pumpolók“ okoznak, kik árukat vásárolnak, de kiktől még birói uton se lehet behajtani semmit, mert nincsen semmijök, kétszeresen érzékenyen sujtják a kereskedőket. Bünfenyitő uton a legritkább esetben lehet valamit elérni az ilyenek ellen, mert a fizetésmegtagadás szándékát nehéz rájok bizonyitani, e szándék nélkül pedig nem minősiti csalásnak a törvény ezt a csuf visszaélést a kereskedők hiszékenységével; azért iparkodni kell a rosszul vagy éppenséggel nem fizetőkkel szemben más módon védekezni. Léteznek ugyan ugynevezett hitelvédő-egyesületek, melyek egyrészt jól szervezett intési eljárást követnek, másrészt azokról, kiknek fizetési hanyagságáról értesülnek, ugynevezett fekete listákat készitenek s ezeket megküldik tagjaiknak. De elvégre ezek az egyletek csak korlátolt számu tagokkal rendelkeznek s ösmerve kereskedőinknek közömbösségét a csatlakozás és együttműködés tekintetében, amibe akarva — nem akarva bele kell nyugodnunk, a kereskedő-világ legnagyobb része az ilyen egyletekből hasznot nem huz. Hatásos következmények tehát csak valamely általánosan elfogadható eljárástól volnának várhatók.

Amerikában állitólag (amihez kétség fér: az mind Amerikában történik) legujabb időben azt az eljárást követik a rossz fizetőkkel szemben, hogy egy feltünő, nagy, papirosra mázolt kocsira óriási betükkel kiirják a késedelmes fizető nevét és tartozását. Ez a kocsi délelőtt megáll az illető adós kapuja előtt, a vállalat egy alkalmazottja beszól hozzá és kéri a tartozás kiegyenlitését, másküléuben diszes fogatával délután ujból fel fogja keresni. Amerikai ujságok irják (ők tudják, igaz-e?), hogy ez az eljárás igen jó eredménynyel jár.

Az ilyen spleen-ektől azonban még egy kissé távol fekszik hazánk, semhogy alkalmazhatóságukra gondolhatnánk. Sokkal praktikusabb az az eljárás, amit Németországban kezdenek meghonositani. Nálunk is keresztül volna vihető s azért nem lesz érdektelen, hogy egy ilyen előfordult eljárás történetét elmondjuk, okulására egyrészt a könnyen hitelező kereskedőknek, de még nagyobb okulására azoknak, kik szeretnek árukat vásárolni, de megfizetésökre már sokkal kevesebb hajlandóságot tanusitanak.

Németországban egy élelmes hitelező arra a gondolatra jött, hogy egy, az összes fórumokon neki megitélt, de mégis behajthatatlannak maradt követelését az illető adós nevének teljes kiirásával az ujságban megvételre kinálja, — s ime, amit semmiféle kényszereszközzel el nem tudott érni, azt ezzel a módszerrel elérte: az adós fizetett. Tagadhatatlan, hogy ez a módszer bizonyos tekintetben kétélű fegyver s nem egy adós becsületsértés vagy zsarolás czimén pert indithat igy eljáró hitelezője ellen. Rendkivül érdekes, hogyan itélkeznek ily ügyekben a németországi biróságok.

Egy ilyképpen fölszólitott adós panaszt emelt az alsófoku biróságnál, mely az illető hitelezőt mindössze öt márka pénzbüntetésre itélte. De a hitelezo ebbe az itéletbe nem nyugodott bele, hanem felebbezett s a berlini országos törvény-

TARCZA.

Napkeleti mesék.

— Saidi-Said. —

(Folyt. és vége.)

II.

Másnap reggei nem mulasztottak el az igért történetet Saidi-Said hallgatói.

A történet ez:

Cabul és Rifaat egy anyának gyermekei s testvérek voltak. Gyöngéden szerették egymást. Megelégedettdn csibukozgattak együtt, midőn Cabul igy szól:

— Testvérem Rifaat! teljesitsük atyánk óhajtását és ne késlekedjünk tovább Tegyük meg a minden igazhitü muzulmán tartozó szent kötelességét s zarándokoljunk el a próféta sirjához.

Rifaat igy felelt:

— Már régen készülök magam is, de —

— Nos?

— Szegény emberek vagyunk mi Cabul Bezzeg könnyü a gazdag embernek!... Azoknak ennuchjaik vannak s őrzik a tisztességüket mint kuvasz az udvart. Mi szegény kis szatócsok nem engedhetünk meg magunknak akkora fényüzést, hát résen kell, hogy legyünk, mert szép, de gonosz csont az asszony.

— Én eltaláltam drága Rifaatom, hogy mi bizgat téged. De magad vagy az oka. Ah! micsoda balgaság is volt az! Lám, mondtam én eleget nősülésed előtt: „Testvér! kövesd bölcsességemet! szelid, ártatlan asszonykát keress, aki lehetőleg ostoba is egy kicsit, mert nem lesz egyébként nyugtod!“ Persze, rám sem hederintettél. Asszonyt vettél, aki az ördögön is kifog — hát most epeszt a fekete gond. Lásd én, én nyugodt vagyok, mint szent Jordán vize nyár délnapon — és minden aggodalóm nélkül megyek zarándok utamra. Myrina a feleségem, ostoba és együgyü, de nincs is gonoszra az esze. Engedelmes, mint egy automat. Ha azt mondom neki: „itt maradj!“ — nem mozczanj el onnan Ha azt mondom neki: „állj föl,“ ugy szökik, mintha rugón járna. És ha azt találnám parancsolni neki: „Ugorj ki az ablakon!“ — nem haboznék egy pillanatig se.

— Ah! — válaszolt Rifaat — elismerem, hogy feleségem Leyla nem ilyen vérmérsékletü. Nagyon szivesen cselekszi ellenkezőjét mindannak, mit én parancsolok. De olyan szép, Allahra! olyan szép, hogy nincs bátorságom lehordani őt.

— Én szegény testvérem te! Hogy sajnálak! Micsoda kurucz helyzet ez a tied. Te olyan jámbor vagy.

— Eh, ne keserits engem, Cabul, Mindenkinek meg van a maga gondja. Ami történt, az megtörtént s jöjjön, aminek jönnie kell. Allah Kerim! Én veled megyek Mekkába.

Elhatározták tehát, hogy ut a kelnek.

Elindulásuk reggelén a következő épületes oktatást tartotta feleségének Rifaat:

— Drága, szeretett asszonyom! Szomoruság az nekem, hogy téged itt kell hogy hagyjalak, de a lélek üdvösségéért is csak kell csinálnunk valamit. Tudod, mennyire szeretlek és tudod azt is, hogy mindent tőle telhetőleg elkövetek boldogságodért. Ám bizom benned s ha visszatérek, ugy találjalak, hogy méltó légy szerelmemre.

— Ugy legyen én uram és parancsolóm! — válaszolt Leyla. — Utazzál békével s térj meg bizalommal.

Cabul házában lakott az ő árva, fiatal unokatestvére. Ártatlan és nagyon ostoba jó fiu volt, de munkás és szorgalmas, ezért szerette őt Cabul, mint saját fiát.

Aznap reggel igyen szólt unokatestvéréhez és nejéhez Cabul:

— Unokatestvérem! Te ügyelj gonddal az üzletre, légy helyettem mindenben, te légy

KÉSZ FIU-
gyermek-öltönyök
óriási választékban
szerezhetők be
Rózsa Sándor
divat-kereskedőnél
Kis-Czell, Fő-tér.

szék, fel is mentette őt. Fölmentő itéletének indokolásában megemliti az országos törvényszék, miszerint nincs beigazolva a hitelező sértő szándéka, sőt valószinü, hogy nem akart egyebet, mint jogos követelését értékesiteni. Hogy a czélját elérhesse, kénytelen volt követelését oly város lapjában megvételre kinálni, ahol az adóst ösmerik, mert másutt arra vevő nem akadt volna s ezért iktattatta be a hirdetést ama város egyik ujságában, ahol az adós lakik. Ezt a felfogást annál inkább kellett valószinünek elfogadni, mert a követelést tényleg az adós lakóhelyén, sőt maga az adós vásárolta meg. A sértés szándéka tehát beigazolva nincs.

A kamarai törvényszék mind harmadfoku és legfelsőbb forum indokainál fogva helybenhagyta az országos törvényszék felmentő itéletét. Németországban tehát ezzel az itélettel olyan eszközt nyujtottak a kereskedőknek, mely helyes alkalmazás mellett nagy előnyöket biztosit nekik. Egyrészt igazán könnyelmü „pumpulók" elől a lakóhelyükön közzétett hirdetéssel elrekesztik a további hitelt, másrészt pedig e hirdetések rendesen sikerrel járnak, mert igy pellengérre állitva bizony nem szeret lenni senki. Az eszköz tehát önmagában véve jó, csak óvakodni kell azt megkülönböztetés nélkül alkalmazni, mert könnyen panaszra, sőt a hitelező elitéltetésére is vezethet. Minden esetet külön kell megvizsgálni és csak akkor ajánlatos ez a módszer, amikor notorikus rossz fizetővel van a kereskedőnek dolga s nem talán jóravaló emberekkel, kik bármilyen okból fizetési zavarokba jutottak. Mindenekelőtt azonban a hirdetés mindenkor tárgyilagos legyen, minden személyes vonatkozás, az adós nevének megemlitésén kivül, kerülendő és csak a tény emlitendő meg.

Mindenesetre az efféle hirdetések hazánkban is a leghatásosabb védelmet nyujtanának a rossz fizetőkkel szemben, ha el lehetne érni, hogy a magyar biróságok is ugy itélnék meg azokat, mint tették legutóbb a németországiak.

A társadalom ferdeségei.

Nagy a nyomor, haljuk lépten-nyomon. S bár a sokat hangoztatott nyomor korántsem olyan nagymérvü, mint azt pusztán hallás után hinnők; nagy elterjedettsége mégis sulyos baja a társadalmunknak. A polgárok, valamint az állam lakóinak jólléte nagyon érzékeny és megbizható mérője az állam szilárdságának. Elvégre nagyon természetes is, hisz az állam alakulás oka is csak ebből ered, s maga az állam is egyedül csak arra van hivatva, hogy lakói anyagi érdekeit megvédje. Hogy aztán az annyira különböző irányu érdekek megvédése nagyon nehéz, az — ter mészetes.

Társadalmunkban azonban a nyomor nemcsak az alsóbb osztályban mint a munkás és földmivelő népet nevezni szokták — terjed, de felütötte fejét a polgárság, kereskedők és iparosok között is. És ez nagyon sulyes jelenség. Elég sulyos már maga az a tény, hogy a földmivelők és munkások csak nehéz küzdelmek árán tengődhetnek el, ugy, — ahogy. De ily nagyfoku terjedtsége már nagyon is komoly betüket vés a társadalmi baj homlokára és nagyon vészes festékkel teszi.

Igaz ugyan, hogy a munkásnép nyomorához a többi ugyszólván eltörpül, mert hisz az iparos és kereskedő népet magát a nyomor korántsem oly erővel öleli végzetes karjaiba, mint a munkást. Az iparosok és kereskedőknek azonban a létalapját támadja meg. És ez a mi iparban és kereskedelemben szükölködő társadalmunkra ép oly sulyos csapás, mint még erősebb nyomora a munkásnépnek.

A bai nagy s a nyomornak száz oka is van, ami csak még jobban növeli a chaoszt, amelyet kutatásával okoz. Annyi azonban bizonyos, hogy a legdöntőbb ok: a társadalmi tőke hiánya, ez a veleszületett diszpoziciója, a mi ferde társadalmunknak. A mozgó, ezreket éltető tőke hiányzik tehát.

Ami gyümölcsöztető tőke van az országban, legnagyobb részt egyesek kezében fekszik s kevés van olyan, amelyek gyárak vagy műhelyek alakitására fordituák és igy a közsegitésére szanntak volna. A mi régi sulyos bajunk, hogy a nemesség még az itt összegyüjtött pénzét is külföldön költi, nagy mértékben ma is fenn áll. Sulyosabb baj azonban, hogy a mi tőkéseink, de főleg nemeseink iszonyu irtózattal viseltetnek az ipap iránt. Az ő létalapjuk biztositva van s miért tőrödne egy magyar nemes holmi külföldi nemesek példájára az iparral? A tőke hiánya az, amely folyam módjára ássa a medret az iszonyatosan hömpölygő nyomornak. Tőkét kell tehát teremteni a társadalomba, hogy meginduljon az élet a forgatag, lázas, de nemzetet éltető erejével.

A tőke szerzi a gépet, s a gép ez a csodás találmány egyszerü létére, mint egy százkaru polip, mozgatja az emberek millióit a kenyérkereset utján.

Ám ez még csak az ipart, kereskedelmet és a munkások sorsát enyhitené. Nem kicsiség ez sem. De viszonyt nem szabad, hogy kis gondunk legyen a föld mivelők milliójának helyzete, akik szorgalmas hangya buzgóságával tartották össze eddigi, a mi ezerfelé hulló társadalmunkat.

Az ő elemük a föld s a sulyos, kiforditott társadalmi helyzet, onnan is számüzi őket. A különféle társadalmi kinövések, melyek egy rossz termési idő alatt annyira behálózzák és befonják a kisgazdát (a magas kamat stb.), hogy a rövid időre nyujtott segélyért csakhamar földjét adja cserébe. Ez szintén egyik sulyos ok a nyomor elérésére.

Tönkre ment, földüktől megfosztott gazdákat segélyezni kell, mert ők képezhetik csak az alapját egy egységes nemzeti államnak.

De az ezen alapuló segélyezést nem a földosztás utján lehet elérni, nem is a parczellázásokkal, hanem egészséges társadalom megteremtésével.

HIREK.

Márczius tizenötödike.

A sajtószabadság kivivásának 55-ik évforduló ünnepét, márczius 15-ikét, a kis-czelli járás területén levő községek közül többen fényesen megünnepélték. Igy Jánosházán, N.-Magasiban, Nemes-Dömölkön, Simonyiban stb.

Kis-Czellben a legnagyobb lelkesedéssel, igaz hazafias tüzzel ünnepelték meg az idén a nagy nap évfordulóját.

Vasárnap délután 4 órakor a kis-czelli férfi „Dalkör" és a kis-czelli „Polgári Olvasókör" zászlójával kivonult a temetőbe.

A temetőben Virághalmi Ferencz 48-as honvédszázados sirjánál a Dalkör a Szózatot énekelte; utánna Balassa Jenő dr. szép és hatásos beszédben fejtegette a nap jelentőségét.

---

távollétem alatt az én második énem. Hallod-e? Értetted-e?

— Igen, bátyám, mindent megteszek.

— Igy van jól, Eddin! Derék ficzkó vagy. És te Myrina, emlékezzél szavaimra. Eddin helyettesit engem, viselje tisztjeimet és jogaimat. Légy neki engedelmes, mint engedelmes valál mindenkor nekem. Megértettél?

— Oh igen drága uram! Unokaöcséd Eddin lészen előttem második éned, engedelmeskedem neki, mint engedelmeskedtem neked.

— Igy van jól, Myrina! Pompás menyecske vagy. Ez tehát rendben volna Eddin! Helyettesiteni fogsz a raktárban, drágán fogsz eladni és olcsón vásárolni. óvni fogod érdekeimet, mint saját magaidét, — szóval légy te az én második énem!

— Igenis!

— Jó! engedelmessek legyetek! Emlékezzetek parancsaimra! — — a viszontlátásra gyermekeim!

... Ah! milyen bölcsen is tettem én, gyenge fejü asszonyt vevén feleségül! Hala légyen érte Allahnak.

Aztán eszibe jutott Rifaat.

... A szegény, szegény Rifaat, meg az a kaczér Leyla ... de hát kinek mi köze hozzá — és Rifaat mondja: Allah Kerim!

*

Öt hónap mult el s a kegyes zarándokok megjárván Mekkát, visszatértek Először a Rifaat házát érték utban.

Cabul is bement hozzá. Kiváncsi volt nagyon. Az ilyen historiakra ugyancsak erősen kivancsi minden igazhitü muzulmán.

Az öreg Lysbest, a két testvér anyja nyitott kaput előttük.

— Anyánk! Ön itt! — kiáltá örömmel Rifaat: — hát kibékült az asszonyommal.

— Leyla egy kicsit fejes ugyan fiam — mondá az öregasszony — de jószivü, becsületes asszony. Alig, hogy elutaztál, hozzám sietett, — mondván: „Anyám, ne haragudj, bocsáss meg. Az uram elutazott, gyere hozzám lakni, mig visszatér. Okosabb, ha van velem valaki, mert a világ nyelve gonosz s az Uramat még elkeserithetnék." Ide jöttem, mindig együtt voltam Leylával. No, most csókoljátok meg egymást.

Persze Rifaatot nem igen kellett biztatni.

*

Cabul baliagott hazafelé, elismervén, hogy hát mégse baj, ha van egy csepp esze a menyecskének.

Otthon rendben volt minden. Eddin a boltban üldögélt. Myrina a konyhában főzte a pilaffot. Roppant lelki nyugalommal üdvözölték s arczukan ott ragyogott a hiven teljesitett kötelesség öntudata.

— No! hogy állunk? — kérdezte Cabul.

— Hát jól! — felelte Eddin.

— Bizony jól! — mondta hangosan Myrina.

Cabul első sorban éhes volt, tehát asztalhoz ültek. Vacsora után azt mondta Cabul, hogy maradjon ma még az eddigi szokás. Myrina hát az Eddin lábai elé térdelt s Eddin simogatta az asszony puha selymes haját.

Sőt meg is csókolta Myrinát, mint azt Cabul is szokta volt tenni.

— Allahra! Mit jelentsen ez?! — orditá Cabul.

— Hát édes Uram! nem te mondtad az imént, hogy ma még az eddigi szokás marad?...

Karjait Kelet felé terjesztve, igy sóhajtott ekkor a szegény jó Cabul:

— Oh Mohamed! Oh Allah prófétája! és én még hálálkodtam Mekkában, hogy ostoba az asszonyom!

Horváth János lelkes szavak kiséretében Virághalmi Ferencz siremlékét megkoszoruzta. Szentimrey Márton szent Benedekrendi áldozár Virághalmi Ferencz siremlékének megkoszoruzása után tartott hazafias szép beszédet. Szentimreynek mély értelmű és erőteljességében szépen fokozódó beszédét nagy elismeréssel fogadta a 600 főre menő ünneplő közönség. E beszédet alább közöljük. — Az ünnepi beszédek elhangzása után a Dalkör a Hymnust énekelte el s ezzel az örökké emlékezetes hazafias ünnep a temetőben véget ért.

A közönség szép rendben a szt. Háromságtérre vonult és ott a Dalkör a Honfidalt énekelte. — Este 8 órakor id. Tóry György vendéglőjében társas-vacsora volt, melyen 60-an vettek részt. Lelkes felköszöntőket többen mondottak, különösen Géfin Lajos dr. szép felköszöntője keltett feltünést.

Szentimrey Márton benczés áldozárnak a kis-czelli temetőben Virághalmy Ferencz sirhalmánál elmondott beszéde szószerint igy hangzik:

„Tisztelt Közönség!

Engedjék meg, hogy ezen szent helyen és a mai napon, midön Önök a szabadságnak és egyik hősenek emlékét ünneplik, az anyaszentegyház is szót kérjen, hogy a három társadalmi osztályból, az egyházi-, polgári- és katonaiból egy se hiányozzék ez alkalommal, hanem mind hárman kezet fogjanak egy eszmének és egyik hősének ünneplesében.

Helyesen mondotta tisztelt előttem szóló, hogy márczius 15-ét mint a szabadság napját ünneplik széles Magyarországon. A szabadság, Uraim, Istennek egyik legszebb és legnagyobb ajándéka, mind az erkölcsi, t. i. lelkünk szabadsága a büntől, mind a polgári és politikai. Az utóbbinak szempontjából immár nagy és nevezetes emlékek támadnak fel lelkünkben a mai napon. Eszünkbe jutnak nemzeti történetünknek lapjai; eszünkbe jutnak azon nagy és nehéz küzdelmek, melyeket nemzeti önállóságunk és állami függetlenségünk, szabadságunk és államiságunk érdekében hosszu századokon át végig harczolnunk kellett; eszünkbe jutnak azon jeleseink, kik nemzetünket e küzdelmekben vezették. De ki is tágithatjuk a keretet s akkor eszünkbe jutnak más népek hősei és jelesei is, kik azokat vezérelték a szabadságért való harczaikban — Eszünkbe jut első sorban maga az édes Üdvözitő, hisz az igaz szabadságot, egyenlőséget és testvériséget ő hozta le a földre; eszünkbe jut Mózes, aki kivezette népét az egyiptomi fogságból; eszünkbe jut a hőslelkü Judith, aki Holofernes ellen védelmezte nemzetét; eszünkbe jut Esthernek kedves képe, aki Ámán ellen védte népét; eszünkbe jutnak a Machabeusok, akiknek szabadságharcza a zsidónép érdekében ritkitja párját a világtörténelemben; eszünkbe jutnak Winkelried Arnold és Tell Vitmos, a svajcziak szabadsághősei; eszünkbe jutnak az Orleansi szüz, a francziáké; Washington, az amerikaiaké, Hofer András, a tiroliaké; eszünkbe jutnak Körner, Byron és Petőfi, a szabadság lantosai; eszünkbe jut a bürok hősies küzdelme a szabadságukért a közelmultban. Mindezen hősök paizsára ezen mondat volt vésve: „Der Gott, der Eisen wachsen liess, der wollte keine Knechte!“ Az az Isten, aki a vasat teremtette, nem akarta, hogy rabszolgák legyenek a földön!

De hogy visszatérjek magunkhoz, Uraim, eszünkbe jutnak saját hőseink és jeleseink is, eszünkbe jut a Hunyadiak hazamentő munkája; eszünkbe jutnak a Bocskaiak, Bethlenek és Rákócziak; eszünkbe jutnak — ki ne venné itt le kalapját, Uraim, ha nem tartanánk ugyis kezünkben: Kápolna, Isaszegh, Nagysalló, Vacz és Budavára; eszünkbe jut, kinek születési évfordulóját az őszszel tartottuk, Kossuth Lajos, szabadsághőseink egyik legnagyobbja és legutólsója. Adná a mindenható Isten, hogy ő volt, legyen a legutolsó! Értsenek meg jól Uraim, adná a mindenható Isten, hogy nemzetünknek ne legyen többé szüksége vezérre ily küzdelemben! Adná a mindenható Isten, hogy Kossuth Lajosnak ne legyen több, ne legyen többé üzenni valója!

Midón azért itt nyugvó honvéd hősünknek, emlitett és egyéb jeleseinknek emlékét, érdemeit, tetteit és példáit a jelen alkalommal is ujra megörökitjük, nem jegyzőkönyvileg, hanem sziveinkben; midón szivünk elmulhatatlan hálájáról és tiszteletéről biztositjuk őket, és megfogadjuk, hogy megőrizzük és megbecsüljük, amit akár békés uton, akár a harcz mezején megszereztek nekünk, t. i. a szabadságot, nem a szabadosságot és féktelenséget, amely azt hiszi, hogy [illegible] szabad, hanem a szabadságot, amely azt tanitja, hogy az én jogom addig ér, ahol másnak a joga kezdődik, tehát a szabadságot, ideértve az erkölcsit is, lelkünk szabadságát a büntől, melyet viszont Isten szerzett meg számunkra; amidőn mindent teszünk, szivünkben fölséges Urunk és Királyunk iránti köteles tartozó hűségünknek és hódolatunknak, a békének és egyetértésnek érzelmeivel, de kezünkben a védelem kardjával; amidőn a halhatatlanság és megemlékezés szent cziprusiombjait fektetjük lélekben emlitett jeleseink sirjára; a midón megadjuk igy az Istennek ami az Istené, a királynak ami a királyé és szabadsághőseinknek ami azoké; azon hő óhajjal zárom beszédemet, hogy legyen áldott emlékök lelkünkben időtlen időkig, az itt nyugvő hivek lelkei pedig Isten irgalmában, békességben nyugodjanak. Amen! Mi Atyánk... Üdvözlégy... Örök mindenható Isten, a szabadságnak, az irgalomnak és szeretetnek Istene

Biston tekintem mély sirom éjjelét,
Zordon az, de óh nem, nem lehet az gonosz,
Mert a te munkád, elszórt csontjaimat
Ott is a te kezeid takarják!

— **Előléptetés.** Az igazságügyi miniszter Békefi Géza kis-czelli kir. járásbirósági hivatalnokot a XI-ik rangfokozat első osztályába léptette elő.

— **Kis-Czell tiltakozó felirata.** A parlamentben most folyó katonai javaslatok ellen Kis-Czell város közönsége 108 aláirással ellátott tiltakozó feliratot intézett a képviselőházhoz. A tiltakozó feliratot Holló Lajos országos képviselőhöz, a „Magyarország“ főszerkesztőjéhez küldték be, ki azt szerdán adta át a Ház elnökének, Apponyi Albert grófnak.

— **Jönnek a szinészek.** Fehér Károly szinigazgató 32 tagból álló szintársulatával holnap érkezik városunkba Sümegről, hol a társulat két hét óta tartja előadásait. Fehér Károly szintársulatát nem ismerjük, sümegi laptársunk kedvező kritikát ir a társulat ottani működéséről, igy reméljük, hogy Fehér Károly társulata a mi kényes izlésü közönségünket is kifogja elégiteni. A társulat valószinü kedden játszik először a „Korona“-szálloda nagytermében felállitandó szinpadon.

— **A sorozás.** A honvédelmi miniszter már elrendelte a sorozást. Vasvármegyében április hó 1-én kezdődik, ha ugyan ezideig a parlamnnti obstrukczió véget ér, azaz, az ellenzék leszerel, amire vajmi kevés kilátás van ez időszerint.

— **Adófizetők figyelmébe.** A tőke kamatadó, házber-jövödelemadó és a IV. oszt. keresetadó lajstroma folyó hó 24-ig közszemlére van kitéve a városházánál. Érdekelteknek jó lesz megtekinteni.

— **Zene-estély.** A „Hungária“-szállodában ma este Árvay Jancsi zenekara közreműködésével zene-estélyt tart Seper Lajos szállodás.

— **A kőfejtő ujabb áldozata.** E czimen lapunk mult vasárnapi számában megirtuk, hogy Fodor János alsó-sági lakos Wittmann Adolf kis-czelli lakos által, Mesteri községtől bérben birt kőfejtő leszakadása folytán oly sulyosan megsebesült, hogy a sértések következtében folyó hó 10-én meghalt. A szombathelyi kir. ügyészség ez ügyben az előzetes nyomozást elrendelte, minek folytán Fodor János holtteste exhumáltatott, mely alkalommal a bonczoló orvosok által megállapittatott, hogy az erősen rothadt hullán általános gennyedő hashártyagyulladás volt és ez okozta sértett halálát, mi csakis küleröszak behatása következtében léphetett fel. A további vizsgálat folyamatban van.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmány-répamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 4—12

Eladó kredencz. Egy magas kredencz üvegajtók[illegible] vány lappal, olcsó áron eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.)

Nyilatkozat.

A „Kis-Czell és Vidéke“ mult vasárnap megjelent számában, a hirrovatban „A kőfejtő ujabb áldozata“ czimü hirben megirtakra vonatkozólag a következőket válaszolom, mint a sághegyi kőfejtő bérlője: Én a sághegyi kőfejtőt tiz éve, hogy kezelem s ez idő alatt, sajnos, az illetők saját vigyázatlansága folytán a legutóbbi baleset volt az ötödik. Az első baleset, nem mint a közleményben irva van, hogy nemrég, hanem ezelőtt 3 évvel történt és a vizsgálat ezen ügyekben teljesen befejeztetett már s hogy engem nem terhel bünös mulasztás, kitünik abból, hogy a biróság az ellenem emelt vádak alól teljesen felmentett. A legutóbbi balesetről, mely még február hó 25-én történt, nekem csak a mult héten lett tudomásom mert előttem a kőfejtőben alkalmazott munkások egy szóval sem emlitették, hogy a bányában baleset történt, melyben én rendes fizetéssel ellátott felügyelőt tartok, ki a bányában történtekért felelős. Amint én a balesetről tudomást szereztem, nyomban intézkedtem, hogy az illető sérült orvosi segélyben részesüljön. Hogy az általam bérbenbirt kőfejtőben tiz év óta hány embernek adok kenyeret és nyujtok nekik biztos megélhetést és ezzel megmentem őket a kivándorlástól, nem akarom magamnak érdemül felróni, de hogy én a kőfejtőben alkalmazott embereimről, azok életbiztonságáról gondoskodom, még oly módon is, melyre a törvény különben nem kötelez, kijelentem, hogy az összes kőfejtő munkásaimat az én költségemre *baleset ellen biztositottam.* Egyik szerencsétlenül járt munkásom családja kapott is már 360 koronát. A törvény által előirt óvrendszabályok szigoruan betartatnak a kőfejtőben és efelett az általam alkalmazott felügyelő őrködik. Sajnos, hogy egyes munkások, épen nem törődnek az óvrendszabályok betartásával, hanem annak ellenére tesznek és ez az oka, hogy tiz év alatt a kőfejtőben egyesek kapzsisága folytán balesetek fordultak elő. Nyugodt lelkiismerettel állitom, hogy a sághegyi kőfejtőben eddig előfordult sajnálatos balesetek nem az én hibámból fordultak elő, hanem egyes munkások vigyázatlansága és kapzsisága folytán, melyről végre is én nem tehetek.

Kis-Czell, 1903 márczius 18.

Wittmann Adolf.

Szálloda-átvétel.

Tisztelettel van szerencsém Kis-Czell város és vidéke n. é. közönségét értesiteni, hogy Kis-Czellben a már évek óta fennálló s a modern kor követelményeinek megfelelőleg berendezett

„Hungária“-szállodát

f. évi márczius hó 15-től kezdve bérbe vettem és azt saját nevem alatt vezetem.

Főtörekvésem, hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielégitsem.

Nagy sulyt fektetek *konyhámra*, nemkülönben *kitünő italokra.* Szobák mérsékelt áron számittatnak.

Szives tudomásul hozom, még hogy a szállodába kocsikkal is beleliet szállani.

A n. é. közönség szives támogatását kéri mély tisztelettel:

SEPER LAJOS,
„Hungária“-szállodás.

Szives figyelem!

A helybeli és vidéki hölgyközönség egyáltalán mindazok, akik bevásárlásaiknál sulyt fektetnek szolid áruczikkekre és szeretik a dus választékot, azok mindesetre jól teszik, ha szükségletük fedezése előtt megtekintik

Német Márkus

uri- és női-divatáru kereskedő raktárát

Kis-Czellben,

hol a közelgő tavaszi és nyári idényre a **legujabb** divatu

női ruha-kelmék

valamint

női ruha-ujsze.

versenyképes mérsékelt árakon óriási választékban találhatók.

Uri divat-czikkekben

nagy választék.

Kalapok és nyakkendők

a legujabb divat szerint.

Férfi-öltönyök

teljes elkészitése elvállaltatik. Férfi ruha szövetekből finom minőségben, dús választék áll rendelkezésre.

4—1

FIGYELEM!

Öehring Ágoston fiai

hirneves bőrkeztyügyáros czégnek

kesztyü különlegességei

Kis-Czellben

egyedül:

Rózsa Sándor

divatkereskedésében

kapható.

2—2

Bus Boldizsár

épület- és butor-asztalos.

— — koporsó raktára — —

KIS-CZELL (régi takarékpénztári épület).

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy épület- és butor-asztalos műhelyemmel kapcsolatban

koporsó raktárt

is rendeztem be. Elvállalom temetések teljes rendezését a legolcsóbb ártól kezdve. A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradtam illő tisztelettel:

Bus Boldizsár

épület- és butor-asztalos

9—10 koporsó raktára, KIS-CZELL.

Eladó ház!

KIS-CZELLBEN,

a Dömölki-utczában,

o o o szabad kézből örök áron o o o

kedvező feltételek mellett,

azonnal eladó

a Fischer-féle sarokház,

amely üzlethelyiségnek is felette alkalmas.

Venni szándékozóknak bővebb felvilágositással szolgál:

Német Márkus

divatkereskedő, **Kis-Czell.**

6—6

Oberursel motorgyár részv.-társ. Oberursel,

a majnai Frankfurt mellett.

Vezérképviselő Vasmegye részére:

Kohn Testvérek, Jánosháza.

„Gnom" legujabb szabadalmazott Benzin motor **villanyosgyujtással.**

Cséplőgépek,

Darálómalmok,

Szecskavágók,

Kör és szalagfure szek stb. hajtására.

Nincs tuzveszély, villanyosgyujtás következtében rögtön üzembe helyezhető.

Az üzem jóval olcsóbb mint gőzzel.

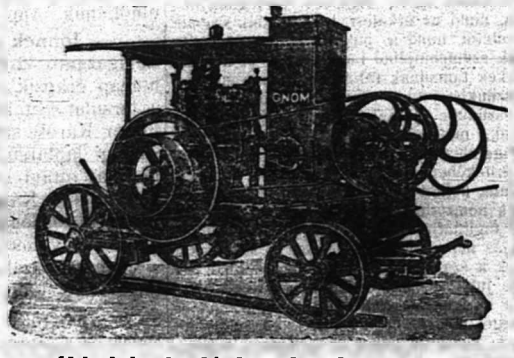

Kivánatra árjegyzékkel és árajánlattal teljes cséplőkészletekről is szolgálunk.

10—5

MEGVAN!

czzel kezdte sok beteg, a ki a *Vértes* féle *Sósborszesz* (Ferenczpálinkát) száz meg százféle nyavalya ellen használta és a használat által *megszabadult a bajától.* Annyi köszönő levelet hozott és hoz még mindennap a pósta — urtól, parasztól — hazánk minden részéből, ugy mint a külföld legtávolyibb országaiból — hogy egy könyvesház tele lenne vele, ha mind kinyomatnank. de csak utóljából szedtünk elő egy párt, abba a kis füzetbe, a melyet mindenkinek, aki azt kéri, a póstan ingyen küldünk be, s amely füzetke egyszersmind bőven leirja, mely alkalommal és hogyan lehet a Sósborszeszt használni.

A Vértes-féle Sósborszesz, különleges készitési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik, mint fájdalomcsillapitó *bedörzsölés*, illetoleg *borogatás: kosszvény, csúz, meghülés, nyilamlás, szurás, szaggalás* ellen, *fejfájás, bénulás, ficsamodás, gyulladás, daganatok, mell- és torokbántalmak* ellen. *Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász* meg minden járó-kelő ember elfaradt tagjaiba uj erőt önt. — Mint kitünő, kellemes, *piperecsikk* a legjobb szolgálatot teszi a *fejbőr* erősitésére elpusztitja a hajhullást okozó korpát; jó a száj ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vizbe, kellemes, fölfrissitő, a szájat és fogat tisztitó szajvizünk van.

Belsőleg a Vértes-féle Sósborszesz nagyon használ *gyomorgores, hasmenés, rossszullét fejfájás* ellen, mint kellemes *üdítő ital* stb. Különös Istenaldása arra felé, ahol nincsen jó ivóviz, mint p. o. az Alföldön. — mert ha pár cseppet a vizbe öntünk, megöli a sok káros haczillust és czaltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Altalában véve a Vértes-féle Sósborszesz majdnem minden bajnál használható első segitségül. Belsőleg egy nehány csepp vecendő czukorra vagy vizre, külsőleg pedig egyszerüen bedörzsöljük, hogy a baj elmuljék.

Nem csoda tehát hogy az, aki ezen *legkitünőbb, legmegbizhatóbb* és *mindenre jó* házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

Vértes-féle Sósborszesz kell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a Vértes-féle Sósborszesz a másénál? — Legalább ugy mondja egyik-másik elárusitó, a kinek az állitólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és czért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve és hogy a hatásos czéljának megfelelő szer soha sem drága. A Vértes-féle Sósborszesz azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtáknál, mert daczára annak, hogy az üvege kisebb, a Vértes féle Sósborszesz sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és igy abból *sokkal kevesebb* kell, mint más ajtából. Bedörzsölésre például a többiből egy evőkanálnyi kell, a Vértes-féle Sósborszeszből elegendő egy kávéskanálnyi; szájvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a Vértes féle Sósborszeszből, más fajtáoól legalább háromszor annyi. Azért egy üveg Vértes féle Sósborszesz, a csekélyebb mennyiség daczára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtáju vele egyáru, nagyobb üveg is, igy mégis olcsóbb más fajtánál, *minden* tekintetben.

Kicsibe kimérve a Vértes-féle Sósborszeszt *sehol* sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, egy és két koronás eredeti üvegekben. — Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelve lenyomtatatott *parasztvédjegy* és „Vértes" sor rajtok és a skatulyákon látható. — Vértes-féle Sósborszesz egyike azon ritka magyar különlegességeknek, amelyet nemcsak itthon, hanem külföldön mindenütt keresnek, megbecsülnek és nem régiben megint

Ostende-, Róma-, Paris- és London-ban

az ottani kiállitáson *első dijakkal*: diszoklevéllel, diszkeresztttel és arany-éremmel lett kitüntetve. — 1 egyszerü üveg *Vértes-féle* Sósborszesz kimerito használati utasitással együtt 1 kor.; 1 dupla üveg $2^1/_2$-szer annyi tartalommal mint egy egyszerü 2 kor.; 1 próbaüvecske 30 fill. Kapható a gyógyszertarakban és fűszerkereskedésekben, Kis-Czellben Nagy Gyula ur kereskedésében, Jánosházán: Fogy. Szövetkezetnél, általában ott, hol plakátok e fenti védjegygyel lathatók és közvetlen:

Védjegy

VÉRTES L. Sas-gyógysz. Lugoson. 14—50

Nyomatott a kiadotulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben. 1903.